SLOVENSKÁ KYNOLOGICKÁ JEDNOTA
Furmanská 9, 841 03 Bratislava

BONITAČNÝ PORIADOK SKJ

1. Účel bonitačného poriadku

Bonitačný poriadok SKJ upravuje podmienky pre usporiadanie bonitácií a iných chovateľských podujatí, ktorých účelom je zaradiť psov do chovu na základe posúdenia exteriéru a ich povahy (ďalej aj len bonitácie). Bližšie podrobnosti, špecifikácie a prípadné doplnky, ktoré však nesmú byť v zásadnom rozpore s týmto poriadkom, môžu upravovať bonitačné poriadky jednotlivých chovateľských klubov.

Bonitácia je dôležitým chovateľským nástrojom, ktorý slúži k selekcii a uchovneniu a prispieva k zvyšovaniu úrovne chovu jednotlivých plemien psov u tých chovateľských klubov, ktoré bonitácie vykonávajú.

Pre potreby tohto poriadku sa pod uvedenými termínmi rozumie:

pes: pes alebo suka, pokiaľ nie je priamo uvedené inak,

plemeno: plemeno uznané FCI, ktoré má uznaný štandard FCI, národne uznané plemeno doposiaľ medzinárodne neuznané, alebo plemeno novo vytvorené, ktoré je registrované národnou organizáciou,

vystavovateľ: spravidla majiteľ psa, ktorý nesie objektívnu zodpovednosť za plnenie povinností podľa tohto poriadku a zodpovednosť za škody spôsobené prihláseným psom. Osobitnú zodpovednosť nesie osoba poverená majiteľom na predvedenie psa na bonitácii, ktorá môže byť v primeranom rozsahu vykonávateľom práv a povinností vystavovateľa.

2. Plánovanie a organizácia bonitácií

a) Bonitáciu môže usporiadať len chovateľský klub s právnou subjektivitou, ktorý je Slovenskou kynologickou jednotou poverený, prostredníctvom zastrešujúcej organizácie, správou príslušného plemena, alebo plemien (ďalej len usporiadateľ).
b) Termín a miesto usporiadania bonitácie nemusia byť schválené SKJ, ani zastrešujúcou organizáciou a nie je podmienkou, aby bol súčasťou kynologického kalendára SKJ. Je však nevyhnutné, aby informácie o mieste a termíne konania a možnosti prihlásenia, prípadne ďalšie náležitosti, boli zverejnené minimálne s 30 dňovým predstihom na klubovej stránke, alebo musí byť informácia rozoslaná všetkým členom príslušného chovateľského klubu.
c) Za prípravu, zabezpečenie, priebeh a likvidáciu bonitácie zodpovedá usporiadateľ.
d) Bonitácie sú finančne zabezpečované usporiadateľom.
e) Vlastnou realizáciou bonitácie poveruje usporiadateľ organizačný výbor.
f) Usporiadateľ je povinný kontaktovať rozhodcu v dostatočnom časovom predstihu, jeho meno zverejniť až po súhlasnom stanovisku a vyžiadať jeho delegovanie minimálne 14 dní pred usporiadaním bonitácie.
g) Ak sa bonitácia koná popri medzinárodnej výstave (MVP) na Slovensku, je organizátor bonitácie povinný k žiadosti o delegovanie rozhodcov priložiť súhlas organizátora MVP s usporiadaním bonitácie popri MVP.

3. Posúdenie psa

Posúdenie exteriéru psa na bonitácii je možné len rozhodcom pre posudzovanie exteriéru, ktorý má pre posúdenie daného plemena, alebo plemien aprobáciu.
Posúdenie psa môže byť zrealizované podrobným slovným popisom jedinca, alebo kódmi, ak má chovateľský klub spracovaný svoj systém posudzovania. Súčasťou posúdenia jedinca môže byť aj známka, ktorá musí zodpovedať definíciám tak, ako sú uvedené vo Výstavnom poriadku SKJ.
Ak je súčasťou posúdenia jedinca aj špecifické posúdenie povahových vlastností, tak o tom, že kto je oprávnený tieto posúdiť, je kompetentná rozhodnúť zastrešujúca organizácia a pokiaľ to táto vo svojich poriadkoch nerieši, tak je to v kompetencii príslušného chovateľského klubu.
Súčasťou bonitačnej komisie môžu byť spolu s rozhodcom pre posúdenie exteriéru aj ďalší členovia príslušného chovateľského klubu, tak ako to upravuje klubový bonitačný poriadok.
Rozhodca pre posúdenie exteriéru navrhuje uchovnenie , resp. neuchovnenie konkrétneho jedinca a je v kompetencii chovateľského klubu, či návrh akceptuje, čiastočne akceptuje (napríklad obmedzeným chovným využitím jedinca), alebo či ho neakceptuje a jedinca napriek návrhu rozhodcu do chovu zaradí. V prípade diskvalifikačných chýb, ak sa jedná o jedinca, ktorý nezodpovedá typu požadovanému štandardom plemena; takému, ktorý vykazuje správanie zjavne nie v súlade s jeho štandardom**,** alebo ktorý sa chová agresívne; takému, ktorý vykazuje abnormality semenníkov; ktorý má anomálie čeľuste; ktorý vykazuje farbu alebo štruktúru srsti, ktoré nie sú v súlade so štandardom plemena, alebo jednoznačne vykazuje znaky albinizmu, tiež jedincom ak málo zodpovedajú jednotlivým črtám plemena, až je ohrozené ich zdravie alebo jedincom, ktoré vykazujú diskvalifikujúce vady tak, ako sú uvedené v štandarde sa odporúča chovateľskému klubu vyhovieť návrhu rozhodcu a nezaradiť takéhoto jedinca do chovu. Taktiež sa v takýchto prípadoch odporúča uviesť na doklad slúžiaci na posúdenie jedinca (posudkový list, bonitačnú kartu a pod...) diskvalifikačné vady, na základe ktorých nebol jedinec uchovnený.

4. Rozhodca

a) Na bonitáciách môžu posudzovať rozhodcovia, ktorí sú uvedení v zozname rozhodcov SKJ, členských krajín FCI a zmluvných partnerov FCI a majú kvalifikáciu pre posudzovanie príslušných plemien.
b) Zahraničný rozhodca členských krajín FCI a zmluvných partnerov FCI môže v SR posudzovať len so súhlasom svojej materskej organizácie, ktorý vyžiada SKJ. Spôsob získania kvalifikácie, rozšírenia kvalifikácie, vedenia zoznamov rozhodcov upravujú medzinárodné a národné predpisy.
c) Na bonitácii môže posudzovať len ten rozhodca, ktorý bol delegovaný a to výhradne na tie plemená, pre ktoré má kvalifikáciu.
d) Delegovanie na bonitáciu vykonáva na žiadosť usporiadateľa SKJ, alebo ňou poverená kynologická organizácia. Rovnakým spôsobom sú delegovaní čakatelia a hospitanti. SKJ, alebo zastrešujúca kynologická organizácia má právo rozhodcu, resp. čakateľa, alebo hospitanta na bonitáciu nedelegovať, resp. delegovanie pozastaviť bez uvedenia dôvodu.
e) ***Rozhodca má právo:***
   - Požadovať od usporiadateľa splnenie zodpovedajúcich podmienok pre posudzovanie psov.
   - Upozorniť na nevhodné správanie sa vystavovateľov, usporiadateľov alebo pomocníkov

v zmysle ustanovení tohto poriadku a pri jeho hrubom porušení odmietnuť posudzovať psov.

- Pri nevhodnom správaní vystavovateľov môže prerušiť posudzovanie, napísať správu s uvedením konkrétneho vystavovateľa a opísať celý priebeh nevhodného správania vystavovateľa. Záznam podpíšu členovia bonitačnej komisie, prípadne členovia organizačného výboru, alebo ďalší svedkovia. Rozhodca bezprostredne po udalosti informuje o udalosti štatutára príslušného chovateľského klubu.

f) ***Rozhodca má povinnosť:***

- Odmietnuť posudzovať na bonitáciach, ktoré sú usporiadané organizáciou, ktorá nie je zastrešená členskou organizáciou FCI.
- Písomne potvrdiť usporiadateľovi prijatie delegovania. Prijatím delegovania rozhodca vyslovuje súhlas s podmienkami, ktoré usporiadateľ alebo delegujúci orgán uviedol (posudzované plemená, predpokladaný počet jedincov, vrátane stanovenia výšky odmeny a náhrad, ubytovanie a pod).
- Vystavované jedince posudzovať nestranne v súlade s daným štandardom FCI.
- Vystaviť písomný posudok a navrhnúť uchovnenie, neuchovnenie prípadne podmienečné uchovnenie jedinca
- Neposúdiť jedinca, ktorého bol v posledných šiestich mesiacoch pred bonitáciou vlastníkom alebo spoluvlastníkom. To isté sa vzťahuje na psov, ktorí patria jeho najbližším príbuzným alebo partnerom.
- Rozhodca zodpovedá za prácu zvereného čakateľa.
- Neposúdiť neovládateľného psa a diskvalifikovať agresívneho jedinca.

g) Správanie rozhodcu musí byť korektné tak pri posudzovaní v kruhu ako aj mimo neho. Z toho vyplýva, že rozhodca nesmie:

- Prihlásiť ani vystaviť psa na bonitáciu, kde pôsobí ako rozhodca.
- Dostaviť sa na bonitáciu, na ktorej posudzuje v sprievode vystavovateľov, ktorých psov na tejto akcii má posudzovať.
- V žiadnom prípade sa v deň konania bonitácie pred jej začatím nesmie stýkať s vystavovateľmi, ktorí mu budú predvádzať svojich psov, ani u nich pred bonitáciou bývať.
- V kruhu sa musí správať korektne a posudzovať všetkých psov bez diskriminácie. Musí konať vždy zdvorilo.
- Pri posudzovaní v kruhu nesmie fajčiť ani požívať alkoholické nápoje.
- Pri posudzovaní nesmie používať mobilný telefón.
- Nesmie sa v žiadnom prípade uchádzať o pozvanie k posudzovaniu.
- Rozhodca nesmie kritizovať prácu iného rozhodcu.
- Tieto ustanovenia sa týkajú v rámci jeho výkonu aj čakateľstva.

5. Posudzovanie

O zadaní návrhu na uchovnenie jedincov z pohľadu exteriéru, je oprávnený rozhodovať len rozhodca, ktorý ich navrhuje podľa kvality predvedených jedincov.

Pri posudzovaní smie byť v kruhu okrem vystavovateľa rozhodca, členovia bonitačnej komisie v zmysle bonitačného poriadku klubu, zapisovateľ, príp. tlmočník a ak je delegovaný hospitant. Do priestoru môže v priebehu posudzovania vstúpiť zástupca usporiadateľa, ak zaisťuje úlohy súvisiace s úspešným priebehom bonitácie. Vstup iných osôb do kruhu (fotografi, funkcionári klubu a pod) je dovolený až po ukončení posudzovania.

Pri posudzovaní sa rozhodca riadi štandardom FCI v jeho plnom znení. U plemien dosiaľ neuznaných FCI a plemien novo vznikajúcich podľa štandardu schváleného členskou krajinou FCI, ktorá je ich garantom.
Ako doklad o vykonanom posúdení slúži posudkový list (bonitačná karta), ktorý musí byť vlastnoručne podpísaný rozhodcom, ktorý psa posudzoval.
Je žiaduce, aby rozhodca zhodnotil jedinca, vyzdvihol jeho prednosti a poukázal na jeho nedostatky.

6. Podmienky prijatia na bonitáciu

a) Psy v majetku občanov SR, ktorí majú v SR svoje trvalé bydlisko, musia byť zapísaní v plemennej knihe Slovenskej kynologickej jednoty alebo v inej plemennej knihe uznanej FCI.
b) Pes a vystavovateľ musí splniť ďalšie podmienky, ktoré sú uvedené v propozíciách.

7. Z účasti na bonitácii sú vylúčení

a) Psy choré, podozrivé z choroby, po úraze, slepé psy, suky v druhej polovici gravidity a kojace suky.
b) Psy nebezpečné - agresívne voči ľuďom a psom.
c) Psy v majetku osôb, ktorým bolo odňaté právo vystavovať.

8. Povinnosti usporiadateľa (Organizačného výboru)

a) Zverejniť propozície so všetkými dôležitými informáciami potrebnými na účasť na bonitácii aj s uvedením skutočností, ktoré vylučujú psov z účasti na bonitácii. Ďalej musí byť uvedené, že vystavovateľ súhlasí so zhromaždením a spracovaním osobných údajov, zverejnením svojho mena a adresy.
b) Zamietnuť a vrátiť prihlášky a vklady, ktoré boli doručené po uzávierke bonitácie a po zostavení katalógu, ak je zhotovený.
c) Potvrdiť prijatie prihlášok.
d) Zabezpečiť u delegujúceho orgánu delegovanie navrhnutého rozhodcu / rozhodcov a v návrhu zahraničných rozhodcov aj vyžiadanie súhlasu materských organizácií.
e) Zabezpečiť vyškolený personál.
f) Zabezpečiť potrebné technické vybavenie. Pritom musí dbať na dostatočnú veľkosť priestoru vyhradeného na bonitáciu, najmä s ohľadom na špeciálne požiadavky pre posudzovanie, vhodný povrch, prípadne ďalšie potrebné vybavenie (napr. váhu, meter, stôl s podložkou na posudzovanie, signálne pištole a pod)
g) Zabezpečiť vopred vyplnené posudkové listy.
h) Zabezpečiť viditeľné označenie pre vystavované psy.
i) Zabezpečiť usporiadateľskú, veterinárnu a zdravotnícku službu po dobu konania bonitácie.
j) Vyplatiť rozhodcom a ďalším pracovníkom finančnú odmenu a náhrady vo vopred stanovenej výške.
k) Usporiadateľ je povinný rešpektovať všetky veterinárne predpisy, ktoré určil orgán Štátnej veterinárnej správy (musí ich uviesť v propozíciách) a orgány miestnej správy, ktoré organizovanie akcie na svojom území povolia.

l) V prípade nekonania bonitácie z objektívnych dôvodov bude časť poplatkov použitá na úhradu nákladov spojených s prípravou bonitácie a zvyšok bude vrátený vystavovateľom.

9. Práva a povinnosti vystavovateľa

Vystavovateľ má právo:

a) aby jeho pes bol uvedený v katalógu bonitácie, ak v stanovenom termíne prihlásil svojho psa, tento bol prijatý a včas zaplatil bonitačný poplatok a ak je k bonitácii spracovaný katalóg,
b) na posúdenie prihláseného psa, okrem prípadov podľa platných článkov tohto bonitačného poriadku,
c) dostať originál bonitačného posudku s opisom psa,
d) zapísanie bonitačného ocenenia do preukazu pôvodu alebo výkonnostnej knižky,
e) protestovať proti formálnemu nedodržaniu bonitačného poriadku alebo propozícií,

Vystavovateľ má tieto povinnosti:

a) zaslať včas úplne vyplnenú prihlášku a priložiť požadované dokumenty,
b) uhradiť poplatok súčasne so zaslaním prihlášky v správnej výške,
c) predložiť preukaz pôvodu podľa pokynov usporiadateľa,
d) viditeľne označiť seba prideleným katalógovým číslom, ak bolo toto pridelené,
e) nastúpiť so psom včas do priestoru vyhradeného na prevedenie bonitácie a predviesť psa tak, aby mohol byť čo najlepšie posúdený rozhodcom,
f) dbať na pokyny rozhodcu a bonitačnej komisie,
g) nenechať voľne pobehovať psa v priestore konania bonitácie,
h) nenarušiť svojim správaním a nevhodným konaním priebeh bonitácie,
i) vystavovateľ, ktorý sa bonitácie z akýchkoľvek dôvodov nezúčastní, nemá nárok na vrátenie bonitačného poplatku.

Zakázané je:

a) vyväzovanie psov na „upravovacích" stoloch (tzv. šibeniciach) mimo času, kedy sú psy upravované,
b) predvedenie psov v majetku osôb, ktorí sú členmi bonitačnej komisie,
c) akékoľvek verbálne znevažovanie rozhodcu, najmä urážanie, ponižovanie, útoky na jeho dôstojnosť a česť, alebo vyhrážanie rozhodcovi.

10. Protest

a) Protest proti rozhodnutiu rozhodcu nie je prípustný.
b) Protest z formálnych dôvodov (porušenie predpisov alebo propozícií) je prístupný. Protest musí byť podaný písomne a súčasne so zložením finančnej čiastky vo výške, ktorú uvádzajú propozície.
c) Protest musí byť podaný počas bonitácie.
d) Protest prerokuje komisia zložená z rozhodcu, štatutára príslušného chovateľského klubu a ďalšej poverenej osoby. O prerokovaní a výsledku musí byť urobený písomný zápis.
e) Protest môže podať v priebehu bonitácie ktokoľvek.
f) Protest podaný po skončení bonitácie (po skončení posudzovania) nebude prijatý.

11. Ručenie

a) Usporiadateľ a organizačný výbor nezodpovedá za prípadné ochorenie psov, úhyn alebo stratu psa a nezodpovedá za škody spôsobené psom v priebehu bonitácie.
b) Za škody spôsobené psom je zodpovedný vystavovateľ, spravidla majiteľ psa, ktorý nesie objektívnu zodpovednosť za plnenie povinností podľa tohto bonitačného poriadku. Osobitnú zodpovednosť nesie osoba poverená majiteľom na predvedenie psa na bonitácii.

12. Veterinárne predpisy

a) Usporiadateľ, vystavovatelia a návštevníci sú povinní dodržiavať právne predpisy (najmä predpisy na úseku veterinárnej starostlivosti a ochrany zvierat proti týraniu), veterinárne podmienky stanovené orgánom veterinárnej starostlivosti a propozíciami bonitácie, prípadne povinnosti uložené orgánom Štátnej veterinárnej správy, vydané v súlade s právnym poriadkom pri výkone dozoru nad konaním akcie.
b) Usporiadateľ je oprávnený z priestoru bonitácie vykázať osobu, ktorá povinnosti, uvedené pod bodom a) hrubo alebo opätovne poruší.
c) Tieto predpisy sa vzťahujú na vystavovaných psov a tiež na psov návštevníkov, alebo účastníkov súťaží a sprievodných akcií.

13. Delegovanie rozhodcov

Návrh rozhodcov na bonitácie:

a) rozhodcovia, ktorí majú aprobáciu na príslušné plemeno, môžu posudzovať bonitáciu usporiadanú chovateľským klubom. Usporiadateľ bonitácie je povinný rozhodcovi poslať predbežné delegovanie,
b) finančné náhrady pre rozhodcov na bonitácii je odporučené riešiť podobne, ako sú upravené pravidlami FCI, alebo vopred podľa dohody rozhodcu s usporiadateľom,
c) finančné podmienky pre účasť zahraničných rozhodcov na bonitácii je odporučené riešiť v súlade s predpismi FCI,
d) podmienky pre účasť rozhodcov zo SR na bonitácii - dohoda usporiadateľa bonitácie s rozhodcom je pre obidve strany záväzná,
   - rozhodca, ktorý potvrdil účasť na bonitácii sa môže ospravedlniť len zo závažných dôvodov (ochorenie a pod.),
   - všetky rokovania, ktoré súvisia s pozvaním rozhodcu, vykonáva usporiadateľ bonitácie,
e) podmienky pre účasť zahraničných rozhodcov na bonitácii - účasť zahraničného rozhodcu navrhovaného klubom je možná len za podmienok dopredu stanovených dohodou medzi usporiadateľom a rozhodcom,
   - všetky jednania súvisiace s pozvaním rozhodcu vedie usporiadateľ. Ten prostredníctvom SKJ vyžiada účasť zahraničného rozhodcu podľa predpisov FCI,
f) spôsob delegovania: Delegovanie rozhodcov vykonáva SKJ

14. Tresty a sankcie

Za porušenie tohto bonitačného poriadku (znevažovanie rozhodcu, vyhrážanie):

a) môže byť vystavovateľom, vrátane osôb poverených na predvedenie psa**,** zakázaná osobná účasť na bonitáciách ako aj výstavách psov a vystavovanie psa v ich majetku, ako

aj jeho vystavovanie prostredníctvom poverenej osoby. Tento zákaz môže byť uložený na dobu určitú, alebo neurčitú.

b) za fyzický útok na rozhodcu môže byť vystavovateľom, vrátane osôb poverených na predvedenie psa**,** zakázaná osobná účasť na bonitáciách a výstavách psov a vystavovanie psa v ich majetku, ako aj jeho vystavovanie prostredníctvom poverenej osoby. Tento zákaz môže byť uložený na dobu určitú, alebo neurčitú.
c) všetkým účastníkom výstavy, vrátane divákov, ktorí svojim správaním budia pohoršenie a narušujú plynulý a dôstojný priebeh bonitácie môže byť uložený zákaz účasti na bonitáciách a výstavách psov na dobu určitú, alebo neurčitú.

15. Záverečné ustanovenia

Výklad Bonitačného poriadku SKJ je v kompetencii Prezídia SKJ.

Najnovšie zmeny sú vyznačené červenou farbou.

Schválené na zasadnutí Valného zhromaždenia SKJ dňa 24.06.2025.
Znenie Bonitačného poriadku SKJ nadobúda platnosť dňa 25.06.2025.